

Aan de Minister van Onderwijs
Mevrouw J.M. van Bijsterveldt - Vliegenthart
p/a Ministerie van OCW
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag

Drachten, 18 februari 2011

Betreft: Concept voorstel van wet.
Herziening organisatie en financiering leerlingenzorg

Geachte mevrouw van Bijsterveldt,

Hierbij willen we graag reageren op het concept "wijziging van enkele onderwijswetten in verband met een herziening van de organisatie en financiering van de leerlingenzorg enz." Hoewel we vele vragen hebben over de uitvoering beperken we ons hierbij tot de hoofdlijnen.

1. In zijn algemeenheid onderschrijven we de geformuleerde uitgangspunten voor het passend onderwijs. Passend onderwijs is voor ons in de eerste plaats kwalitatief goed onderwijs.
2. Het parlement heeft zich destijds gecommitteerd aan het rapport Dijsselbloem. Kernpunten waren: geen grote stelselwijzigingen opleggen van bovenaf, meer "evidence based" werken, ruimte voor de leraar, beter luisteren naar het veld ("het wat en het hoe"). We constateren dat de voorstellen in uw concept wetsvoorstellen strijdig zijn met deze uitgangspunten. Er is sprake van een, centraal geregisseerde, ingrijpende stelselwijziging, mede om een forse bezuiniging te realiseren. De druk wordt verplaatst van het speciaal onderwijs naar het regulier onderwijs. Er komt te snel en teveel druk op de docenten in het VO om leerlingen op te vangen, waarvoor ze nog niet zijn toegerust. U gaat voorbij aan de werkelijkheid in de scholen. Het is inderdaad niet goed dat zoveel leerlingen afstromen vanuit het voortgezet onderwijs naar het voortgezet speciaal onderwijs. Het is echter een "illusie" om te veronderstellen dat een reorganisatie van de structuur van de leerlingenzorg een oplossing zal zijn voor de "afstroom" naar het voortgezet speciaal onderwijs en/of naar alternatieve vormen van opvang(rebound ed). Hiervoor is een betere analyse nodig voor de mechanismen die aan de afstroom ten grondslag liggen.
3. O.s.g Singelland heeft de leerlingenzorg kwalitatief op orde. Op het niveau van het samenwerkingsverband wordt er intensief samengewerkt met andere scholen en zorgpartners in de regio. Als gevolg van meerjarig kwalitatief onderzoek naar de onderwijsbehoeften en problematieken van leerlingen hebben we goed zicht op onze "grenzen van de zorg". In bijna alle gevallen hebben deze "grenzen" te maken met de niet onderwijs gerelateerde leefproblemen van leerlingen. De "gestapelde" problemen zorgen ook voor "overbelaste" jongeren binnen onze scholen, waar we, ondanks onze goede leerlingenzorg en vele inspanningen, niet altijd goede antwoorden op kunnen vinden. Natuurlijk zoeken we naar extra hulp, ondersteuning en middelen om deze leerlingen toch te kunnen helpen, maar de werkelijkheid is vaak weerbarstiger.

Dat wordt niet opgelost door een ander systeem en al helemaal niet met een daaraan gekoppelde bezuiniging.

4. We willen ook aandacht vragen voor het leerwegondersteunend en het praktijkonderwijs. Hoewel het aantal, hiervoor geïndiceerde, leerlingen redelijk stabiel blijft, kondigt u al een budgettering aan. Indien budgettering toch gewenst is pleiten we met klem om het budget dan per leerling te verlagen en niet te gaan werken met een verdeling over alle scholen van de huidige budgetten. Dit gelijk trekken en werken met gemiddelden doet geen recht aan de huidige inspanningen van de scholen. Bovendien komen dan een flink aantal scholen dubbel in de problemen. Niet alleen meer zorgleerlingen opvangen maar ook een forse bezuiniging (voor andere scholen herverdeling) op de middelen pro en lwoo. Het draagvlak voor de invoering van passend onderwijs is al heel dun, maar hiermee gaat u de manoeuvreerruimte in de scholen helemaal ernstig beperken. Het regulier onderwijs moet immers uitvoering geven aan het passend onderwijs. Hiervoor zijn o.a. middelen, ruimte, professionalisering en tijd nodig. Dit geldt met name voor de leerwegondersteuning. Voor de leerlingen van het praktijkonderwijs is hun opleiding bijna altijd eindonderwijs. Wat is hun alternatief wanneer ze niet naar deze scholen kunnen of wanneer ze onvoldoende begeleiding kunnen krijgen op weg naar een plek op de arbeidsmarkt?
5. We onderschrijven de noodzaak van samenwerking in de regio. We zijn verheugd is dat de samenwerking op basis van gemeenschappelijke verantwoordelijkheid over de grenzen van de denominatie heen gaat.
6. Het invoeringstraject is te krap. We dringen aan op een gefaseerde invoering. Aansluitend bij de werkelijkheid van de scholen, bij de onderwijsbehoeften van leerlingen en bij de mogelijkheden van de docenten. Het gaat om goed onderwijs voor alle kinderen en de toekomst van onze samenleving.

Met vriendelijke groeten,

drs. T. Wagenaar, bestuurder o.s.g Singelland.